

Załącznik nr 12
do Programu Ochrony Zdrowia
na lata 2017-2019

**„Program rehabilitacji
mieszkańców
Gminy Kędzierzyn-Koźle”**

2017r. – 2019r.

**Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia
Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle**

1. Opis problemu zdrowotnego

a. Problem zdrowotny:

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnej cywilizacji. Znaczenie tego problemu wynika z rozmiarów i powszechności jego występowania, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. Niepełnosprawność jest problemem ogólnoswiatowym, stanowiącym cel szczególnie promowanych działań WHO, Komisji Europejskiej i Ministerstwa Zdrowia. Dzięki rehabilitacji leczniczej możliwe jest skrócenie czasu trwania niepełnosprawności oraz ograniczenie stosowania farmakoterapii. Rehabilitacja lecznicza stanowi trudną do zastąpienia i najtańszą formę leczenia. Połączenie kinezyterapii, masażu i fizykoterapii prowadzi do właściwego, szybkiego i nieinwazyjnego postępowania terapeutycznego. Rehabilitacja lecznicza jest częścią procesu leczenia, który umożliwia przyspieszenie przebiegu naturalnej regeneracji i zmniejszenia fizycznych oraz psychicznych następstw choroby. Właściwie realizowana rehabilitacja połączona z kompleksowym leczeniem optymalizuje proces leczenia, skraca okres powrotu do zdrowia, zmniejsza ryzyko powrotu choroby oraz przyczynia się do poprawy jakości życia, a prawidłowo prowadzony i wcześniej rozpoczęty proces rehabilitacji przynosi większe efekty.

Program zdrowotny „Rehabilitacja mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle” oparto na priorytetach zdrowotnych ustalonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1126), mając szczególnie na uwadze zmniejszenie przedwczesnej zachorowalności i ograniczenie negatywnych skutków przewlekłych schorzeń układu kostno – stawowego, ograniczenie skutków urazów powstałych w wyniku wypadków, a także zmniejszenie zachorowalności, przedwczesnej umieralności i łagodzenia skutków chorób centralnego i obwodowego układu nerwowego.

2. Epidemiologia

Program zdrowotny „rehabilitacja mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle oparto na priorytetach zdrowotnych ustalonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 1126), mając szczególnie na uwadze zmniejszenie przedwczesnej zachorowalności i ograniczenie negatywnych skutków przewlekłych schorzeń układu kostno-stawowego, ograniczenie skutków urazów powstałych w wyniku wypadku, a także zmniejszenie zachorowalności, przedwczesnej umieralności. Działania programu ukierunkowane są na zapobieganie wystąpienia lub ograniczenia postępowania niepełnosprawności, która stanowi poważny problem społeczny, zarówno w wymiarze jednostkowym, rodzinnym jak i ogólnospołecznym.

a. Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia do programu:

Ogólna, aktualna liczba mieszkańców zamieszkałych na pobyt stały na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle 58.277 osób oraz zamieszkałych na pobyt czasowy 1.239 osób (stan na dzień 31.08.2016 r.).

Beneficjentami programu będą wszyscy mieszkańcy Gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku (na co najmniej 12 miesięcy przed wykonaniem zabiegu).

b. Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje świadczenia w zakresie zabiegów fizjoterapeutycznych dla ogółu populacji w ilości niewystarczającej dla społeczeństwa. PFRON finansuje świadczenia w zakresie opieki społecznej, w tym rehabilitację społeczną i zawodową.

c. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu:

Z danych piśmiennictwa wynika, że rehabilitacja i aktywność fizyczna są skutecznymi sposobami na zapobieganie niepełnosprawności. Dostępność do świadczeń rehabilitacyjnych w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jest ograniczona ze względu na limity i niskie kontrakty, co skutkuje wydłużającymi się kolejkami oczekujących pacjentów. Obecnie, zgodnie z danymi z Narodowego Funduszu Zdrowia, średni czas oczekiwania na zabiegi rehabilitacyjne w Kędzierzynie-Koźlu wynosi 136 dni (stan na miesiąc październik 2016 r.). Niezależnie od jednostki chorobowej o skuteczności rehabilitacji decyduje czas jej rozpoczęcia, kompleksowość i wielodyscyplinarność świadczeń, intensywność zajęć terapeutycznych, a także ich ciągłość. Pacjent, u którego wcześniej zastosuje się rehabilitację, ma szansę na powrót do pełnej sprawności. Wynika to z faktu, iż nie następują zmiany pourazowe, które przy późnym podjęciu zabiegów będą już niemożliwe do skorygowania. Stąd pilna potrzeba wdrożenia Programy umożliwiającego lepszy dostęp do rehabilitacji.

2. Cele programu

a. Cel główny:

- zapobieganie i przeciwdziałanie negatywnym skutkom choroby poprzez stworzenie dodatkowych możliwości korzystania z nowoczesnych metod rehabilitacji leczniczej przez każdego mieszkańca gminy,
- poprawa dostępności do usług rehabilitacyjnych,
- przywracanie prawidłowych nawyków ruchowych,
- zminimalizowanie dyskomfortu w chorobie,
- zapobieganie długotrwałej niepełnosprawności i jej skutkom.

b. Cele szczegółowe:

- zapobieganie następstwom chorób przewlekłych związanych z narządem ruchu,
- podniesienie jakości życia i ograniczenie postępu choroby poprzez edukację prawidłowego postępowania i prowadzenia odpowiedniego usprawniania,
- propagowanie aktywności fizycznej,
- podniesienie stanu wiedzy i utrwalenie prawidłowych nawyków ruchowych u mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle.

c. Oczekiwane efekty

- podniesienie jakości życia,
- wzrost aktywności i sprawności mieszkańców gminy,
- nabycie wiedzy dotyczącej właściwych postaw prozdrowotnych,
- zmniejszenie wydatków na ochronę zdrowia.

d. Mierniki efektywności odpowiadające celom programu

- liczba osób biorących udział w Programie,
- liczba wykonanych zabiegów,
- ocena świadczeń przez uczestników programu (efektywność podjętej interwencji).

3. Adresaci programu (populacja programu)

a. Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe

Ogólna, aktualna liczba mieszkańców zamieszkałych na pobyt stały na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle 58.277 osób oraz zamieszkałych na pobyt czasowy 1.239 osób (stan na dzień 31.08.2016 r.).

Beneficjentami programu będą wszyscy mieszkańcy Gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku (na co najmniej 12 miesięcy przed wykonaniem zabiegu).

Szacuje się, iż co roku z zabiegów skorzysta około 1.061 osób (liczba ta została oszacowana na podstawie danych z dotychczasowej realizacji programu). Edukacja odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu przyszłości każdego człowieka, postrzeganej zarówno z osobistego, społecznego, jak i zawodowego punktu widzenia. Jest niezwykle ważną składową procesu rehabilitacji, ponieważ pozwala na świadomy udział w programie i zmniejsza ryzyka powikłań po zabiegach. Edukacją zostaną objęci wszyscy mieszkańcy gminy Kędzierzyn-Koźle, którzy będą zachęceni przede wszystkim do aktywności fizycznej i wydolności ruchowej, tak aby uzyskać maksymalne usprawnienie oraz zminimalizować dyskomfort w chorobie. Postępujące starzenie się społeczeństwa, brak nawyków prozdrowotnych, stresujący tryb życia, degradacja środowiska naturalnego, nasilenie się częstotliwości różnego rodzaju wypadków jest przyczyną stałego wzrostu liczby osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, dlatego tak istotną rolę w tej kwestii odgrywa właśnie edukacja mieszkańców.

b. Tryb zapraszania do programu

- Zaproszenie do uczestnictwa w Programie umieszczone zostanie na stronie internetowej Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle www.kedzierzynkozle.pl.
- Plakaty i ulotki informujące o Programie rozpowszechnione zostaną w miejscach użyteczności publicznej m.in. w jednostkach prowadzących działalność leczniczą, aptekach, tablicach informacyjnych, jednostkach podległych Gminie.
- Ogłoszenia parafialne.
- Zachęcanie do udziału w programie przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.
- Audycje radiowe oraz telewizyjne poświęcone Programowi w lokalnych środkach masowego przekazu.
- Publikacje prasowe dotyczące Programu.

Organizowane będą Happeningi profilaktyczne informujące mieszkańców o prowadzonym Programie i zachęcające do profilaktyki. Na zlecenie Gminy, za pomocą lokalnych mediów przeprowadzone zostaną wywiady ze specjalistami-lekarzami, będące częścią kampanii informacyjno-edukacyjnej. Akcja informacyjno-promocyjna prowadzona będzie zarówno przez Urząd Miasta Kędzierzyn -Koźle, jak i realizatorów Programu.

4. Organizacja programu

a. Części składowe, etapy i działania organizacyjne

- Program będzie realizowany przez świadczeniodawców w czterech rejonach miasta, wyłonionych w ramach konkursu ofert zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa:
 - o Rejon I – osiedle Rogi, osiedle Zachód, osiedle Południe, osiedle Stare Miasto i osiedle Kłodnica;
 - o Rejon II – osiedle Pogorzelec;
 - o Rejon III – osiedle Śródmieście, osiedle Kuźniczka i osiedle Azoty
 - o Rejon IV – osiedle Blachownia, osiedle Cisowa, osiedle Piasty, osiedle Sławęcice, osiedle Lenartowice i osiedle Miejsce Kłodnickie.

- Udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywać się będzie wyłącznie w gabinetach rehabilitacyjnych znajdujących się na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.
- Złożone oferty w ramach otwartego konkursu ofert ocenione będą według następujących kryteriów:
 - ceny brutto za 1 punkt przeprowadzenia usługi,
 - liczby dni w tygodniu, w których przeprowadzane będą zabiegi,
 - liczba godzin w tygodniu, w których przeprowadzane będą zabiegi.
 - liczba dostępnych lokali na terenie miasta Kędzierzyna-Koźla gdzie wykonywane będą zabiegi,

Umowy z wybranymi oferentami zostaną zawarte w ciągu 7 dni po rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert. Planuje się zawrzeć umowy w okresie od lutego do grudnia każdego roku.

Program obejmować będzie:

- zorganizowanie opieki rehabilitacyjnej polegającej na zapewnieniu mieszkańcom Gminy Kędzierzyn-Koźle dostępu do zabiegów z zakresu: kinezyterapii, masażu, elektrolecznictwa, pola elektromagnetycznego, światłolecznictwa i ciepłolecznictwa (wykaz rodzajów wykonywanych świadczeń w załączniku).

Realizatorzy programu zobowiązani będą do:

- przeprowadzenia wywiadu i badania kwalifikującego pacjenta do udzielania zabiegów, czasu i ilości powtórzeń ,
- wykonywania zabiegów rehabilitacyjnych według zaleceń,
- edukacji pacjentów do zwiększenia aktywności fizycznej, uświadamiając im korzyści z tego płynące,
- edukacja w zakresie zagrożeń zdrowotnych wynikających z niewłaściwie dobranych form aktywności fizycznej,
- edukacja w zakresie ćwiczeń w warunkach domowych – zastosowanie rodzaju świadczeń dobranych zgodnie z zaleceniami rehabilitanta,
- prowadzenia odrębnej rejestracji pacjentów objętych Programem,
- przeprowadzenia ankiety zawierającej ocenę jakości udzielonego świadczenia w ramach Programu.

Program będzie miał również charakter edukacyjny. Edukacją zostaną objęci wszyscy mieszkańcy Gminy Kędzierzyn-Koźle. Kampania edukacyjna prowadzona będzie przez Urząd Miasta Kędzierzyn–Koźle przy wsparciu realizatorów Programu.

Informacje o programie będą przekazywane w następujący sposób:

- przez wykorzystanie mass-mediów: lokalna prasa, telewizja, radio;
- informowanie lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej o realizowanym Programie;
- kolportaż materiałów informacyjno – edukacyjnych o programie wśród mieszkańców gminy.
- organizowane będą happeningi promujące zdrowy tryb życia oraz aktywne spędzanie wolnego czasu.

b. Planowane interwencje

Zabiegi z zakresu: kinezyterapii, masażu, elektrolecznictwa, pola elektromagnetycznego, światłolecznictwa i ciepłolecznictwa. Każdy z zakwalifikowanych pacjentów w zależności od problemu zdrowotnego uzyska cykl zabiegów składających się z dwóch zabiegów, przy czym na każdy zabieg przypadać będzie nie więcej niż dziesięć powtórzeń. U pacjenta, który zgłosi się do udziału bez skierowania lekarskiego zostanie przeprowadzony wywiad i badanie kwalifikujące do udzielania zabiegów, czasu i ilości powtórzeń. Cykl zabiegów składający się z dwóch zabiegów, przy czym każdy zabieg ma nie więcej niż dziesięć powtórzeń, wynika z możliwości skorzystania z Programu jak największej populacji osób oraz jakości

wykonywanych zabiegów rehabilitacyjnych. Przy większej ilości powtórzeń przy zalecanych zabiegach byłoby to niemożliwe. Obecnie, zgodnie z danymi Narodowego Funduszu Zdrowia świadczenia gwarantowane z zakresu rehabilitacji leczniczej w warunkach ambulatoryjnych finansowane są w dziesięciodniowym cyklu terapeutycznym.

c. Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

Programem zostaną objęci mieszkańcy Gminy Kędzierzyn-Koźle zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej roku (na co najmniej 12 miesięcy przed wykonaniem zabiegu) posiadający dolegliwości ze strony narządu ruchu. U pacjenta, który zgłosi się do udziału bez skierowania lekarskiego zostanie przeprowadzony wywiad i badanie kwalifikujące do udzielania zabiegów, czasu i ilości powtórzeń. Każdy z zakwalifikowanych pacjentów w zależności od problemu zdrowotnego uzyska cykl zabiegów składających się z dwóch zabiegów, przy czym na każdy zabieg przypadać będzie nie więcej niż dziesięć powtórzeń.

d. Zasady udzielania świadczeń w ramach programu

Świadczenia w ramach Programu udzielane będą dobrowolnie i bezpłatnie. Świadczenia udzielane będą do wyczerpania środków. U każdego z zakwalifikowanych pacjentów wykonane będzie nie więcej niż 2 rodzaje zabiegów po 10 powtórzeń dostosowanych do konkretnego problemu zdrowotnego, składających się z następujących zabiegów z zakresu: kinezyterapii, masażu, elektrolecznictwa, pola elektromagnetycznego, światłolecznictwa i ciepłolecznictwa. Świadczenie finansowane z budżetu gminy nie może być finansowane również z innych źródeł i wchodzić w kolizję ze świadczeniami finansowanymi z NFZ.

e. Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych

Program jest uzupełnieniem świadczeń rehabilitacyjnych dostępnych w ramach NFZ.

f. Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych przez uczestników programu, jeżeli istnieją wskazania

Zakończenie udziału w programie następuje z chwilą zakończenia zabiegów rehabilitacyjnych. Przewiduje się możliwość kontynuacji świadczeń rehabilitacyjnych w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

g. Bezpieczeństwo planowanych interwencji

Program nie zakłada stosowania leków. Dane pacjentów w Programie podlegać będą ochronie danych osobowych. Realizatorzy Programu zobowiązani będą do spełnienia warunków lokalowych, sprzętowych i kadrowych wymaganych przez obowiązujące przepisy.

h. Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu

Oferenci przystępujący do otwartego konkursu ofert powinni spełniać następujące warunki:

- dysponowanie specjalistyczną kadrą posiadającą kwalifikacje zawodowe do udzielania świadczeń rehabilitacyjnych udokumentowane dyplomami, certyfikatami itp. zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej (Dz. U. z 2013r. poz. 1522),
- dysponować lokalem (na cały okres realizacji zadania), w którym prowadzony będzie program zdrowotny, potwierdzone tytułem prawnym do lokalu oraz stosownym oświadczeniem oferenta dotyczącym spełniania wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych

wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 poz. 739),

- dysponować specjalistycznym sprzętem i aparaturą medyczną do realizacji programu zdrowotnego wraz z informacją o stanie technicznym sprzętu (potwierdzone odpowiednimi dokumentami).

5. Koszty

a. Koszty jednostkowe

Szacunkowa wartość 1 punktu zabiegu rehabilitacyjnego wynosić będzie 1zł.

Wszystkim zabiegom przyporządkowana zostanie wartość punktowa. Cena za 1 zabieg będzie iloczynem wagi zabiegu i ceny za 1 punkt.

b. Planowane koszty całkowite (zgodnie z art. 31a ust. 1 pkt. 7 ustawy[1])

Całkowity koszt realizacji Programu uzależniony jest od ceny zaproponowanej przez wykonawców wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert.

Rok	Przewidywany całkowity koszt badań
2017	132.000,00
2018	132.000,00
2019	132.000,00

Tabela 1. Przewidywany koszt całkowity w latach 2017-2019, źródło: Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.

Ponadto na kampanię edukacyjną planuje się przeznaczyć co roku po 2.300,00zł.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu mogą ulec zwiększeniu bądź zmniejszeniu w latach kolejnych w zależności od możliwości budżetowych Gminy Kędzierzyn-Koźle.

c. Źródła finansowania, partnerstwo

Program rehabilitacji wpisuje się w cele strategiczne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020, priorytety zdrowotne określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. nr 137 poz. 1126).

Program finansowany ze środków budżetowych Gminy Kędzierzyn-Koźle, a także możliwość pozyskania środków finansowych na realizację programu z innych źródeł.

d. Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne.

Szybkie przystąpienie do zabiegów rehabilitacyjnych ma kluczowe znaczenie dla przywracania pacjenta do pełnej sprawności. Dotyczy to szczególnie schorzeń neurologicznych i ortopedycznych, zwłaszcza tych o charakterze urazowym. Pacjent, u którego wcześniej zastosuje się rehabilitację, ma szansę na powrót do pełnej sprawności. Wynika to z faktu, iż nie następują zmiany pourazowe, które przy późnym podjęciu zabiegów będą już niemożliwe do skorygowania.

6. Monitorowanie i ewaluacja

a. Ocena zgłaszalności do programu

- ocena zgłaszalności poprzez ocenę wykorzystania środków – odsetek wypracowanych punktów w stosunku do liczby punktów zaplanowanych w ramach przyznanych środków.

b. Ocena jakości świadczeń w programie

Bieżący nadzór i okresowa kontrola realizacji Programu będzie prowadzona przez upoważnionych pracowników Wydziału Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych

i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w zakresie spełnienia wymogów Programu, sposobu jego realizacji i dostępności i informacji. Ocena jakości świadczeń przez pacjenta oraz przeprowadzonej edukacji będzie monitorowana na podstawie przeprowadzonej ankiety.

c. Ocena jakości realizacji programu przez Gminę Kędzierzyn-Koźle

- sprawozdania przedkładane przez realizatorów Programu.

d. Ocena efektywności programu

Efektywność Programu będzie oceniana co roku według następujących kryteriów:

- zgłaszalności osób do udziału w Programie,
- możliwość składania uwag do Programu do Wydziału Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle.

7. Okres realizacji programu:

Program będzie realizowany w latach 2017-2019. W przypadku stwierdzenia dowodów skuteczności planowanych działań, zainteresowania mieszkańców uczestnictwem w Programie oraz zabezpieczenia środków finansowych w budżecie miasta istnieje możliwość kontynuacji Programu w latach kolejnych.

Załącznik

Katalog zabiegów fizjoterapeutycznych w warunkach ambulatoryjnych

rodzaj świadczenia	wartość punktowa w warunkach ambulatoryjnych
<u>kinezyterapia</u>	
Ćwiczenia wspomagane*	8
Ćwiczenia czynne w odciążeniu i czynne w odciążeniu z oporem*	6
Ćwiczenia czynne wolne i czynne z oporem*	6
Ćwiczenia izometryczne*	6
Wyciągi	7
Inne formy usprawniania (kinezyterapia)*	5
<u>masaż</u>	
Masaż suchy - częściowy - minimum 20 minut na jednego pacjenta w tym min. 15 minut czynnego masażu	10
Masaż limfatyczny ręczny	12
Masaż limfatyczny mechaniczny	6
Masaż podwodny – hydropowietrzny (nie obejmuje urządzeń jacuzzi)	10
Masaż podwodny miejscowy	10
Masaż podwodny całkowity	15
Masaż mechaniczny (nie obejmuje urządzeń typu fotele masujące, maty masujące itp.)	4
<u>elektrolecznictwo</u>	
Galwanizacja	4
Jonoforeza	5
Kąpiel czterokomorowa	10
Kąpiel elektryczna – wodna całkowita	14
Elektrostymulacja	7
Prądy diadynamiczne	4
Prądy interferencyjne	4
Prądy TENS	4
Prądy TREBERTA	4
Prądy KOTZA	4
Ultradźwięki miejscowe	6
Ultrafonoforeza	7
<u>pole elektromagnetyczne</u>	
Impulsowe pole elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości	6
Diatermia krótkofalowa, mikrofalowa	6
Impulsowe pole magnetyczne niskiej częstotliwości	3
<u>światłolecznictwo i ciepłolecznictwo</u>	
Naświetlanie promieniami IR, UV – miejscowe	3
Laseroterapia - skaner	3
Laseroterapia punktowa	6
Okłady parafinowe	4

* - czas trwania zabiegu – minimum 15 minut